NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 211/2016 cu privire la aprobarea Nomenclatorului şi a tarifelor serviciilor prestate contra plată de către Institutul Naţional al Justiţiei, precum şi a Regulamentului privind modul de formare şi utilizare a veniturilor colectate de către acesta

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 211/2016 cu privire la aprobarea Nomenclatorului şi a tarifelor serviciilor prestate contra plată de către Institutul Naţional al Justiţiei, precum şi a Regulamentului privind modul de formare şi utilizare a veniturilor colectate de către acesta a fost elaborat de către Ministerul Justiției la solicitarea și cu suportul Institutului Naţional al Justiţiei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Elaborarea proiectului de hotărâre este determinată de necesitatea ajustării tarifelor pentru serviciile de instruire prestate de Institutul Naţional al Justiţiei, în contextul în care cuantumul în vigoare al tarifelor respective nu mai reflectă costurile reale aferente organizării și desfășurării activităților de formare profesională. În acest sens, intervenția normativă vizează corelarea tarifelor cu cheltuielile efective suportate de instituție, inclusiv cele privind remunerarea formatorilor, asigurarea suportului logistic și didactic, precum și acoperirea costurilor operaționale și comunale. Ajustarea propusă este justificată de evoluțiile economice înregistrate în perioada de referință, care au condus la majorarea semnificativă a acestor cheltuieli. Drept urmare, **tarifele stabilite cu aproximativ 10 ani în urmă, nu mai asigură acoperirea cheltuielilor reale și menținerea calității serviciilor de instruire**.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, tarifele pentru serviciile de instruire prestate de Institutul Național al Justiției sunt stabilite prin Anexa nr. 1 la *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016* și **nu au fost revizuite de la data aprobării acestora**. Tariful pentru formarea inițială și continuă a persoanelor care activează în sectorul justiției a fost stabilit în anul 2016 la nivelul de 300 lei/zi per persoană, fiind determinat în funcție de condițiile economice existente la acel moment[1]. Cadrul normativ aplicabil este constituit din *Legea nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției,* precum și *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016*,

[1] Nota informativă aferentă proiectului Hotărârii Guvernului nr. 211/2016 poate fi vizualizată la linkul: https://old.gov.md/sites/default/files/document/attachments/intr06_59.pdf

care reglementează nomenclatorul serviciilor prestate contra plată, tarifele aferente și modul de formare și utilizare a veniturilor colectate.

În contextul evoluțiilor economice care au avut loc pe parcursul celor 10 ani, caracterizate prin creșterea indicelui prețurilor de consum și majorarea costurilor pentru resurse umane, servicii și utilități, tarifele existente nu mai reflectă costurile reale ale organizării și desfășurării activităților de formare profesională. În mod particular, nivelul de salarizare a evoluat în conformitate cu prevederile *Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar* și ale *Hotărârii Guvernului nr. 1231/2018*, ceea ce a determinat creșterea cheltuielilor aferente remunerării personalului și a formatorilor, constituind totodată o investiție necesară în asigurarea calității instruirilor prestate.

Astfel, veniturile colectate în baza tarifelor actuale sunt insuficiente pentru acoperirea cheltuielilor aferente prestării serviciilor, inclusiv pentru remunerarea formatorilor, asigurarea suportului logistic și didactic, precum și pentru acoperirea costurilor operaționale și comunale.

Totodată, cadrul normativ în vigoare nu prevede un mecanism de actualizare periodică a tarifelor, ceea ce a condus la menținerea acestora la un nivel necorelat cu realitățile economice actuale. Această lacună normativă afectează sustenabilitatea financiară a instituției și capacitatea acesteia de a menține standardele de calitate ale procesului de instruire.

În aceste condiții, se impune intervenția normativă în *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016*, în vederea ajustării tarifelor la un nivel care să reflecte costurile reale și să asigure funcționarea eficientă a Institutului Național al Justiției.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre propune modificarea anexei nr. 1 la *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016*, prin revizuirea tarifului aferent serviciilor de formare inițială și continuă a persoanelor care activează în sectorul justiției. Menționăm că î**n această categorie nu se includ audienții Institutului care sunt instruiți din mijloacele bugetare** prevăzute în acest scop, cum sunt: candidații la funcții de judecător și procuror, grefierii, asistenții judiciari, șefii secretariatelor instanțelor judecătorești și consilierii de probațiune.

Elementul de noutate al proiectului constă în actualizarea nivelului tarifului aplicabil, în contextul evoluțiilor economice și al creșterii costurilor operaționale, prin majorarea acestuia **de la 300 lei/zi per persoană la 824 lei/zi per persoană**. Majorarea este necesară în vederea corelării cuantumului tarifului cu costurile reale de organizare și desfășurare a activităților de instruire. Precizăm că nu este necesară modificarea structurii nomenclatorului serviciilor sau mecanismului de formare și utilizare a veniturilor colectate. Informația detaliată referitoare la impactul financiar al proiectului este reflectată în rubrica nr. 4.2 din prezenta notă de fundamentare.

Proiectul nu introduce categorii noi de servicii și nu afectează cadrul general de reglementare, intervenția normativă fiind una punctuală, limitată la

ajustarea unui tarif existent, în scopul asigurării sustenabilității financiare a Institutului Național al Justiției și menținerii calității serviciilor de instruire prestate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de hotărâre **nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat**, întrucât măsurile propuse vizează exclusiv actualizarea tarifelor aferente serviciilor prestate contra plată de către Institutul Național al Justiției, fără a presupune alocări bugetare suplimentare sau instituirea unor noi obligații financiare pentru autoritățile publice.

Majorarea tarifului de la 300 lei/zi la 824 lei/zi per participant este determinată de necesitatea corelării acestuia cu costurile efective aferente organizării și desfășurării activităților de instruire. În prezent, cuantumul tarifului nu acoperă integral cheltuielile suportate de instituție, acesta fiind stabilit cu 10 ani în urmă, ceea ce generează un dezechilibru între veniturile colectate și costurile efective ale serviciilor prestate.

Tariful în vigoare, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016,* a fost calculat în baza costurilor reale existente la acel moment. Fundamentarea acestuia a avut la bază cadrul normativ și indicatorii economici aplicabili în anul 2015, inclusiv nivelul de salarizare a formatorilor Institutului Național al Justiției, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, precum și cheltuielile aferente procesului de instruire.

La stabilirea tarifului de 300 lei/zi per persoană în anul 2016, costul unei ore de instruire a fost determinat pornind de la salariul minim al unui judecător al curții de apel, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 152/2006 privind Institutul Național al Justiției* și ale *Legii nr. 328/2013 privind salarizarea judecătorilor*.

În acest sens, art. 11 alin. (1) din *Legea nr. 152/2006* prevedea că „Personalul didactic al Institutului, cu excepția persoanelor detașate, este salarizat la nivelul judecătorilor din curțile de apel, stabilit în Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.”. Ulterior, ca urmare a reformelor promovate în anul 2013, cuantumul salariului judecătorilor au fost reglementat prin *Legea nr. 328/2013 privind salarizarea judecătorilor*. Articolul 4 alin. (3) lit. a) din legea respectivă stabilea salariul minim al judecătorului din curtea de apel după cum urmează: „a) 4,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul curții de apel care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 15 ani”.

Astfel, raportat la salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2015, în cuantum de 4.550 lei[2], precum și la norma didactică de 60 de ore lunar stabilită pentru formatorii Institutului Național al Justiției, costul unei ore de remunerare a formatorului a fost estimat la 300 lei. Reieșind din costul unei ore, adunat cu costul altor cheltuieli aferente organizării procesului de instruire în cadrul Institutului, la acea etapă s-a stabilit un tarif de 300 de lei/zi per persoană.

În vederea fundamentării modificării propuse prin proiect și a evidențierii evoluției costurilor care stau la baza prestării serviciilor respective, sunt prezentate mai jos calculele detaliate, utilizate la stabilirea tarifului în anul 2016 și calculele actualizate pentru anul 2026, care justifică necesitatea majorării tarifului propus prin prezentul proiect.

Calculul tarifului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 211/2016

La stabilirea tarifului aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 211/2016* s-a menționat că norma didactică a formatorilor Institutului Național al Justiției constituia 60 de ore lunar, iar salariul mediu lunar pe economie pentru anul 2015 era de 4.550 lei, conform *Hotărârii Guvernului nr. 974/2014*.

Drept urmare, costul unei ore de remunerare a formatorului a fost calculat după cum urmează:

(4.550 lei × 4,0 salarii medii pe economie) ÷ 60 ore = **300 lei/oră**

Cu referire la costurile suportate de participanții la cursurile de formare, calculul a fost efectuat după cum urmează:

1. Cheltuieli pentru remunerarea formatorilor

80 ore (durata medie a unui curs de formare inițială) × 300 lei = 24.000 lei

24.000 lei + contribuțiile sociale și medicale (23% + 4,5%) = 30.600 lei

30.600 lei ÷ 25 participanți = 1.224 lei/participant

1.224 lei ÷ 10 zile de instruire = **122,4 lei/participant/zi**

2. Servicii comunale: energie electrică, energie termică, apă și canalizare și salubritate - **52,60 lei/participant**

3. Materiale didactice **- 50 lei/participant**

4. Uzura și utilizarea spațiilor de instruire **- 60 lei/participant**

5. Pauză de cafea - **15 lei/participant**

Cost total: 122,4 lei (remunerarea formatorilor)+52,60 lei (servicii comunale) +50 lei (materiale didactice)+60 lei (uzura spațiilor)+15 lei (pauza de cafea) = **300 lei/participant/zi**

Tariful aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 211/2016: 300 lei/participant/zi.

Calculul tarifului propus prin proiect

În vederea stabilirii unui tarif care să reflecte costurile reale de organizare și desfășurare a activităților de instruire, Institutul Național al Justiției a calculat cheltuielile aferente procesului de formare.

[2] Cuantumul salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2015 a fost stabilit în Hotărârea Guvernului nr. 947/2014.

Calculul are la bază costurile efective aferente - remunerării formatorilor, contribuțiilor obligatorii aferente salariilor, cheltuielilor de logistică, uzurii infrastructurii, cheltuielilor administrative și serviciilor comunale. În context, precizăm că conform art. 12 alin. (5) din *Legea nr. 152/2006*, formatorii Institutului Național al Justiției sunt remunerați pe baze contractuale.

Pentru un grup de 30 **participanți**, calculul este următorul:

1. Cheltuieli pentru remunerarea formatorilor

23.553 lei salariu lunar ÷ 140 ore = 169 lei/oră

169 lei/oră × 8 ore × coeficientul 3 = 4.056 lei/zi

4.056 lei + 29% contribuții obligatorii = 5.232 lei

5.232 lei ÷ 30 participanți = **174,4 lei/participant**

2. Cheltuieli de logistică și uzura infrastructurii[3] - **75 lei/participant**

3. Cheltuieli administrative și servicii comunale **- 224 lei/participant**

Cost total pentru 30 participanți: 174,4 lei + 75 lei + 224 lei = 473,4 lei/participant/zi (valoare rotunjită la 474 lei)

Aplicând modalitatea de calcul expusă mai sus, costul mediu per participant, în funcție de mărimea grupului de instruire, este următorul:

Nr. de participanți în grup	**Cheltuieli pentru remunerarea formatorilor** (lei/participant)	**Cheltuieli de logistică și uzura infrastructurii** (lei/participant)	**Cheltuieli administrative și servicii comunale** (lei/participant)	**Cost total** (lei/participant/zi)	**Cost total** (lei/participant/zi) **valoare rotunjită la:**
10 participanți	523,2	225	672	**1420,2**	**1421**
15 participanți	348,8	150	448	**946,8**	**947**
20 participanți	261	112,5	336	**709,5**	**710**
25 participanți	209	90	268,8	**567,8**	**568**
30 participanți	174,4	75	224	**473,4**	**474**
Valoarea medie a costului total					**824**

Reieșind din costurile per participant indicate mai sus, valoarea medie a costului total este următoarea:

(1.421,0 + 947,0 + 710,0 + 568,0 + 474,0) ÷ 5 = **824,0 lei/participant/zi**.

Analiza costurilor efective, suportate în prezent pentru organizarea activităților de instruire, demonstrează că tariful aprobat în anul 2016 nu mai

[3] În contextul acestui punct, menționăm că cheltuielile de logistică și de uzură a infrastructurii s-au modificat pe parcursul celor 10 ani de la adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 211/2016. Astfel, urmare a intensificării utilizării sistemelor informaționale și a digitalizării procesului de instruire off-line (dotarea INJ cu calculatoare, imprimante, table digitale ș.a. gadgeturi), precum și a extinderii categoriilor de beneficiari ai cursurilor de formare în cadrul INJ, costurile organizării cursurilor s-a majorat considerabil, comparativ cu cele care erau în anul 2016.

reflectă realitățile economice actuale și nu acoperă cheltuielile reale, aferente prestării serviciilor respective. În ultimii zece ani au fost înregistrate majorări semnificative ale cheltuielilor de personal, costurilor administrative, serviciilor comunale, logisticii și altor cheltuieli necesare desfășurării procesului de instruire.

În context, analiza costurilor reale a fost realizată în baza unui model estimativ, care ia în considerare diferite scenarii de participare (grupuri de 30, 25, 20, 15 și 10 persoane), evidențiind variația semnificativă a costului per participant în funcție de dimensiunea grupului. Calculul include atât cheltuieli directe (remunerarea formatorilor), cât și cheltuieli indirecte (logistică, uzura spațiilor de instruire și a altor bunuri folosite în acest proces, servicii comunale, cheltuieli administrative).

Rezultatele obținute indică un cost mediu de aproximativ 824 lei/zi per participant, care poate varia în funcție de numărul persoanelor instruite, fiind mai redus în cazul grupurilor numeroase și mai ridicat pentru grupurile cu un număr mai mic de participanți. Astfel, în condiții de eficiență optimă, corespunzătoare unui grup de aproximativ 30 de persoane, costul estimat per participant este de circa 474 lei/zi. În schimb, în cazul grupurilor cu un număr redus de participanți (aproximativ 10 de persoane), costul crește semnificativ, ajungând la circa 1 421 lei/zi per participant, depășind considerabil media estimată de aproximativ 824 lei/zi per participant.

Aceste diferențe evidențiază necesitatea ajustării tarifului la nivelul costului mediu estimat, care permite acoperirea cheltuielilor aferente organizării activităților de instruire, indiferent de variațiile numărului de participanți. În lipsa acestei ajustări, instituția ar continua să înregistreze un deficit operațional în prestarea serviciilor respective.

Totodată, majorarea tarifului nu generează impact negativ asupra bugetului public, ci contribuie la consolidarea sustenabilității financiare a instituției, reducerea dependenței de alte surse de finanțare și menținerea standardelor de calitate ale procesului de instruire.

4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional,* pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la linkul: https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-modificare-hotararii-guvernului-nr-2112016-privind.

Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md, care poate fi accesat la linkul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntprivind-initierea-procesului-de-modificare-a-hotararii-guvernului-nr-2112016-privind-aprobar/16585.

7. Concluziile expertizelor

Rubrica urmează a fi completată după efectuarea și recepționarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera necesitatea amendării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect de hotărâre, Institutul Național al Justiției va asigura aplicarea noilor tarife stabilite pentru serviciile de instruire prestate contra plată, prin ajustarea corespunzătoare a mecanismelor interne de calcul și evidență a veniturilor colectate, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare.

Totodată, este necesar ca prezentul proiect să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pentru a asigura continuitatea procesului de instruire și aplicarea imediată a tarifelor ajustate, evitând astfel disfuncționalități în procesul de colectare a veniturilor și de organizare a cursurilor.

Secretar de stat **Dumitru VLEJU**